

'Lage inkomens mijden psychiater'

psychische problemen | Psychiaters moeten meer rekening houden met armoede, vindt Adriaan Jansen van GGZ Friesland. Mensen met weinig geld vinden behandeling vaak te duur.

RIANNE OOSTEROM EN EDWIN KREULEN, REDACTIE GEZONDHEID & ZORG

Mensen met weinig geld en psychische problemen verdwalen te snel in de versplinterde zorg, ziet bestuursvoorzitter Adriaan Jansen van GGZ Friesland. De psychiater moet daarom meer rekening houden met armoede.

Vier van de tien armste wijken van Nederland zijn te vinden in Leeuwarden, in de buurt van het hoofdkantoor van GGZ Friesland. "We zien daar hoe groot de kloof is met andere wijken, en hoe moeilijk het is - zeker na de crisis - voor mensen om in het gareel te blijven", zegt Jansen. "De sociale problemen in deze wijken vertalen zich psychisch."

Juist die groep mijdt zorg, zeker als het geld kost, zegt de GGZ-voorman. Het verbaast hem niet dat mensen met psychische klachten minder goed hun weg vinden naar de zorg, zoals onderzoek van de patiëntenclubs vandaag suggereert.

Mensen worden steeds meer teruggeworpen op zichzelf. Na de crisis

kan een steeds grotere groep niet meekomen.

"Wij merken steeds vaker dat mensen met een laag inkomen behandelingen te duur vinden. Als hun eigen risico nog niet op is, ervaren zij een drempel om hulp te vragen."

Maar dat geldt toch ook voor mensen met lichamelijke problemen? Toch mijden zij minder snel zorg.

"Zeker voor mensen met ernstige psychische problemen is de zorg sterk versplinterd. Dat is heel anders dan bij de ziekenhuizen. Onze patiënten krijgen te maken met veel te veel verschillende hulpverleners en ook met verschillende wetten. De rijksoverheid heeft geprobeerd deze zorg beter te maken door meer marktwerking. De jeugdpsychiatrie is overgeheveld naar de gemeenten, dat zal een historische blunder blijken.

"We moeten voor mensen met zware problemen een brandweerfunctie kunnen hebben. De politiek haalt zich toch ook niet in het hoofd de brandweer te gaan vermarkten? We moeten met elkaar nadenken over de beschikbaarheid van de ggz voor mensen met complexe problemen, in plaats van door te gaan op deze heilloze weg."

Is dit ook de oorzaak dat er steeds meer 'verwarde mensen' zijn?

"Dat is meer een maatschappelijk probleem. Mensen worden steeds meer teruggeworpen op zichzelf en krijgen minder snel maatschappelijke ondersteuning. Na de crisis kan een steeds grotere groep niet meekomen. Daarbij heeft maar ongeveer een derde van de verwarde mensen die voor overlast zorgen ook daadwerkelijk psychische problemen.

"De politie is het aantal meldingen van incidenten met deze groep ook beter gaan registreren, waardoor ik me afvraag of er wel echt sprake is van een grote toename."

En de afbouw van bedden bij u? Die mensen kunnen nu de straat op.

"Dat zie ik niet als oorzaak. In Nederland hebben wij nog steeds heel veel bedden vergeleken met de rest van Europa. En als mensen vanuit de klinieken zelfstandig gaan wonen, zijn zij goed gestabiliseerd. Natuurlijk: het gaat wel eens mis, maar ze worden echt niet zomaar over de schutting gegoid."

Kunt u zelf iets doen aan zorgmijden?

"Zeker. Wij zijn te lang ervan uitgegaan dat onze behandelingen goed zouden werken. Maar we moeten beter kijken welke lichamelijke en sociale problemen iemand heeft. En daarvoor moeten we meer samenwerken, bijvoorbeeld met de wijkteams van gemeenten.

"Hier in Leeuwarden hebben wij afgelopen jaar met bestuurders van andere organisaties - zoals ziekenhuizen, scholen en zorgverzekeraars - een tocht gemaakt door de arme wijken, om mensen op te sporen die hulp hard nodig hebben maar daar niet om vragen.

"Als GGZ-instellingen zijn we ook veel te groot geworden. We weten al lang dat een goede behandelrelatie met onze patiënten een grote bijdrage aan herstel levert, nog los van de inhoud van de behandeling. Daarom moet de zorg kleinschaliger, gericht op écht menselijk contact, waarin hoop wordt geboden. Het moet bij ons eerder gaan om relatie dan om medicatie."

Kom LANGS BIJ de pop-upredactie

Wat gebeurt er met 'verwarde personen' die ook psychische problemen hebben? De pop-upredactie van Trouw strijkt de komende week neer bij GGZ Friesland, een instelling met 16.000 patiënten in de hele provincie. Verslaggevers Rianne Oosterom en Edwin Kreulen gaan mee met de crisisdienst naar mensen thuis, volgen psychiaters en verpleegkundigen die proberen contact te leggen met zorgmijders die wel dringend hulp nodig hebben, en kijken rond in het psychiatrisch ziekenhuis.

Heeft u ervaringen met verwarde personen of suggesties? Mail die naar popup@trouw.nl of volg ons op Twitter: [@pop_uptrouw](https://twitter.com/pop_uptrouw). Wilt u meepraten? Van maandag tot en met donderdag houden wij elke dag tussen 12 en 13 uur spreekuur in het hoofdkantoor van GGZ Friesland, Sixmastraat 2, Leeuwarden. Zie ook trouw.nl voor uitleg over de pop-up.